

Testi-Ma Rahwa

Calendar

the AC. 4292.

Näht = Ramat

1762.

Alasta peäle parrast meie

Isanda Jesusse Kristusse

Sündimist.



Tallinnas

Druckis Jakob Joan Kõleri Best.

Pärast sedda kallist Jēsusse Kristusse
fündimist on tännawo se. 1762. aastal.

Pärast ma ilma lomis 5762

Pärast Luterusse õige usso illes-
wõimist 245

Pärast wanna katko 105

Pärast sedda kui wäggi Prandenburgi
läks 83

Pärast sedda kui Toompä p' lend 78

Pärast sedda sure nalja hakatust 67

Pärast teist katko 52

Pärast meie armoliskema Keisri ja
Sure Praua E L J S A B E E J
felle 1 messse fündimist. 53

Pärast sedda kui ta hakkand wallit-
fema. 21

Pühha Päwa märk

Zoulo ja B st' aodma wahhel on 7 nädä-
dalat ja 6 Päwad.

Märkide selletamine.

● Moor ku.

○ Esimenne werendel.

● Teis ku.

○ Wiimne werendel.

✠ Hea aadrit lasta.

✠ Hea Eupro lasta.

✠ Hea arstimis se rohto wõtta.

✠ Hea külwata ning istutada.

✠ Hea lapsi wõrutada.

✠ Hea juuksid leikata.

Sedda, mis piskaliste peab Paskwama

— Hea puid raiuda hone tarwis.

⌊ Ahjo tarwis.

p. pärast.

p. l. pärast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

SUMMARZUS Meäri. Ku.

1 Meäri p.	Alta Jum.	1. Runnigatte
2 Arel	fuza	ramato teifet
3 Set	ilmade	ja tolmada
4 End	järrele	mafi peatiffist,
5 Jerusaleim	on	ja 11 aia tama
Jesusi ristiusi st.		to e. sin. effest.
		peatiffist.
6 F. 3. Runn. V.	C. 5. 19. el.	Solomon
7 Simeon	fanged	sius nuhi
8 Erward	lä mat	omma issa La
9 Peatus	ja	weti aujäre
10 Daawli V.	fel-	pe l, ja et Je
11 Erward	ged	h wa temma
12 Kein		Jummal tem
Jesus 12 anelat wanna, Luk. 2, 41.		maga olli, siis
13 F. 1. V. p. 3. R. V.	päwad	teggi se tadda
14 Silerius	6, 23. el.	wägga sureks
15 Erif		ja ta luani g
16 Kiebbregt	lota.	ruf sai wägga
17 Eönni, e p.		hindlaks. Uga
		e kii Jumma
		la te risti ja

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Arel	ja	maewa läbbi
19 Sara	nende	läb. eafimesset
Pulmad Rana Linna, Joan. 2.		otfast, siis piddi
20 F. 2. V. p. 3. R. V.	järrele	Salomon jett
21 Neto	wolfsid	ka pissut wanda
22 Winsent	5, 44. p. 1.	sama, eht se
23 Lotta	tuul.	temmale läl
24 Timoteus	sed	ühtegi hädda
25 F. 1. V. p. 3. R. V.	il-	i saand tebha.
26 P. l. karp	mad	Sest Aldonia,
W. alkust Kapern. Linna, Matt. 8.		Salomoni
27 F. 3. V. p. 3. R. V.	uimme	wend, Agitti
28 Karet	10, 23. p. 1.	poej nurriset
29 Samel	lad-	illa ommas
30 A. elgund	doga	sadbaues, ja
31 Hugo	tulla.	motles, ennelele
		lga sundiwad,
		et tarit wallit
		sust norema

in el selle ku päwal touseb päffe kello 8. ning
ühhe pole tundl, lähäb alla kello 3. ning ühhe pole
wadi. Päwa on päl 7. wadi, ja 1. 7. tundl.

FEbruarius, Ailanta-Ru.

1 Virrit	enna	Laiweti poia
2 Ailanta p.	miste	tätte piddi jäs-
Wina Maest, Matt. 20.		ma, mis ta or-
3 S. N. enne Kr. ill.	Filim,	wates enne se
4 Gerontika	8, 50. p. l.	lul. wannema
5 Agata	felle	poia parralt
6 Tio	peäle	piddi oheima,
7 Mikart		eht se tal Lai-
8 Salomon	peh-	weti la weel en-
9 Rasperdina	med	aam Jumma'a
Kulwi: Mehest, Luk. 3, 14.		ladi trist wiß
10 S. N. enne Kr. ill.	ja	seätud olli.
11 Kolastika	segga-	Wäggiselt et
12 Cilalia	1, 4. e. l.	wöind ta ühta-
13 Venigna		gi haffaba, seß
14 Valentin	sed	et teit rigi rah-
15 Waustina	ilmat	was Salomoni
16 Juliana		pole hoibls. Se-
Kristusse Kannatam. Luk. 13, 21.		parrast piddas
17 S. Paast D.	†	ta onna söb-
		brade Joab ja
		Abjatarig a
		nou, kuida ta
		kawwaluffega

Cell Ruul' on 28 Päwa.

18 Konfordia	Filim	ja õgusse nim-
19 Walla p.	selge	amel risti omme-
20 Tubla p.	D 5, 14. p. 1	ti: ennese pole:
21 Jesaia	taewa-	piddi listuma.
22 Petri p.	ga.	
23 Serenus		Münd' olli
Kristusse Kannatam. Matt. 4.		
24 S. P. Paast	Maabise p.	Homis: ma
25 Viktorius	heit.	funningatre ju-
26 Nestor	liffut	res se wiis, et
27 Leander	8, 25. e. l.	ühbelgi muidu
28 Justus	Ilmat.	lulba et olnud
		endise kuunaga
		naest ennes le-
		naesets wotta
		fui agga üffa-

1 nel' selle pu päwal' touseb päite. tello 7. lähkäh
alla kello 5. päam on 10 õ agga 14. tundi pih.

MANZUS. Paasto. Ru.

[illegible]

Get Ruul on 31 Pama.

18 Truto	kulmat	läs olendmis
19 Kabriel	ööd	nommad Salo-
20 Matrona	päwa	moni peäle ol-
21 Vent	paistusse	leffid wotnd
22 Maroael	1, 25. p. l	tösta ja wä-
23 Tits	ga.	wast ta wasto
Jesus kinnwid. wissat.	Joan. 8.	ärritada. Sest
24 5 p. paast.	pehmed	siis ollesidnem-
25 5 p. paast. 11. p.	ilmat	mad wotnd ööl-
26 Enmanuel	wihma-	ga. Ets nääs
27 Rustav	ga	Salomon isfi
28 R deon	6, 50. p. l	ei tunnista et
29 Rido	on	Adonia wanne-
30 Adonias		ma wenna pär-
Kristusse sisesöitmisest, Matt. 2.		ralt öigusse po-
31 6 p. paast.	lota.	lest eel piddi
		sollema, sest et
		ta omma isä
		tiignaeft tem-

ionel sette fu pätval touseh päike tello 6. läbbäh
alla tello 6. pääm on 12. ja v. 12. tundi piit.

UPN 1235. Jürrl-ehf Mahla Ra.

1 Carial. p.	seggad	male ei waind
2 Leobora	set	teelda, ja tedda
3 Werdinand	Ilmat	wifi uel si
4 Suur 4. p.		nemmad rah-
5 Suur Rede.	9, 9. e. l.	wast kül pea
6 Wohn		mässamisse po-
Kristus se illestousminne, Matt. 16.		le saanud, sest
7 F 1 Pühha	Edlm	Joab oli illem
8 Leine p.	ming	pealk ja Abja-
9 Kalm p.		tar illem pree-
10 Essefel		ter, mollem d
11 Leo	uddune	sure au sees ja
12 Pu'ius		telle sanna rah-
13 Serwotius	7, 34 e. l.	wa meest palja
Kianipandud alkist, Joan. 29, 19.		ma siis.
14 F 1 p. u. l.	Künnl p.	Eat nou f d
15 Hanna		da wifi petud,
16 Karia	selged	siis ei julgud
17 Rudolw	ilmal.	Abdonia omme-
		ti mi te lunnin-
		ga jure lohhe
		niinna, waid

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Valerian	Wihma	laks essite Pat-
19 Simon	ja	seba lunninga
20 Adolarius	7, 21 e. l.	emma jure, et
Hest Karjatsef, Joan. 10.		ta tedda enne
21 F 2 p. p. u. l.	lumme	enne pole pidi-
22 Culpisius	ga	disaatma ja siis
23 Jürrl p.	seggatud	temma lobb i
24 Albert	ilmade	lunningast me-
25 Marfus	peäle	litama. Kuti
26 Esselias	6, 2. e. l.	nüüd Patseba
27 Rudolw	on päwa-	nägg, tedda en-
Ürrileesse aia pärrast, Joan. 16.		nese jure tulle-
28 F 3 p. p. u. l.	paissed	wad, ja kül te-
29 Vitalis	ilmal	dis, et ta lunn-
30 Reinwund	lota.	ninga pole et
		hoidund; siis
		küssis ta warfi
		ta läest: kas on

met selte fu päwal touseb päilte pole tundi pä-
rast kello 4. ning lähhab alla pool tundi pärrast kello
7. päaw on pitk 15. ja 9. tundi.

1	Wolbert p.	Willo	rahholinne ja
2	Enno f.p.	ja	hea asji so me-
3	f. Le. Diminne	uuddune	les, et sa mo ju-
4	Rottard	...	retulled? Aldo-
Kristaale ärramistemis. Joan. 16.			nia näitis en-
5	S 4 P. p. ul.	C 3, 10. e. l.	nast wägga au-
6	Eusanna	tunulsed	saks ja ütles:
7	Domisilla	ilmad,	Ma südamet
8	Panislauß	sojad	polle muud kui
9	Eule f. p.	ilmad	rahholinne as-
10	Job	...	ji, sest mul on
11	Barnabas	...	pietust foga ra-
Sagast Pallumist. Joan. 16, 21.			kerist ja so läest
12	S 5 P. p. ul.	D 6, 34. p. l.	pallumist. Ei
13	Liberatus	wihma-	Wat eba müü
14	Sermatius	ga	lubbanud jedda
15	Cohwi	en	wälja rätida,
16	Eule f. p.	nüüd	fiis ütles ta:
17	Jedofus	lota	«Sa tead et se
			kuuningriik mo
			kä elli, ja min-
			no peale üllid

18	Eril		leht Israelli rah-
Kunustatist, Joan. 19, 16.			was ommad
19	S 6 P. p. ul.	D 0, 22. p. l.	filmad heitand,
20	Potensia	felged	et wa p. d. n
21	Dil	päwa-	kuuningaks ja-
22	Teoderius	paistfed	ma: agga se
23	Emilia	+	kuuningriik on
24	Eduard	ilmad	nüüd teist ja
25	Urmann	...	aw meina lät-
Pühhaß walmust, Joan. 14, 23.			te sanud, se i se
26	S 4 Pühhi	D 6, 13. e. l.	on Jehowa
27	Teine Pühha	Wihma	läest temnale
28	Kolm P.	mürris-	sanud. Ja
29	Maksim	tamis-	müüd on üls at-
30	Wend	...	nus pallumit-
31	Petronella	sega.	ne, ma so
		...	läest pallum, är-
		...	ra sada mind il-
		...	ma taggasi Di-

smal selle ku päwal tosef päike pole tundi
pärast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärast
kello 8. päaw on p. l. 17. u agga 7 tundi.

1 Kotskal	... & tum=
Jesus ja Mikodemus, Joan. 3.	
2 S 3 aino Jum. P.	
3 Hiskia	28, 6. p. l.
4 Kasinus	me ja
5 Bonifatius	wihma-
6 Artemius	sed
7 Eufretia	Ilmade
8 Medardus	järrele
Mikast Meyhest, Luk. 16.	
9 S 1 P p. 3. a. J. P.	
10 Wiskem p.	on
11 Blawius	3, 16. e. l.
12 Basilides	palla
13 Tobias	wad
14 Valerius	ja
15 Witus	selged
Eurest. Ohtosoma, Luk. 14, 16.	
16 S 2 P p. 3. a.	Ilmat
17 Justina	6, 6. p. l.

le ni hea ja rāli
 kunninga Sa-
 lomniga et ta
 Ubisagi Suna-
 mist nulle nae-
 seks annab, sest
 ma ussun, et ta
 ule ei kela üh-
 tegi Eia kat-
 tis Albonia em-
 ma li-beda ke-
 lega wā gga
 kawwalaste sed-
 da kurga ärra,
 mis ta süda-
 mes olli. Mis
 monn d mās-
 jad Taweti te-
 adma a temma
 Kasjats sallaja
 ollid noudnud,
 sedda kitis tem-
 ma tüh a hoop.
 lumise lāb bi

18 Nikander	... lota
19 Kermasius	raske
20 Abgarus	...
21 Rael	mürris
22 Abkasiu	ta
Kaddunut lambast, Luk. 15, 1.	
23 S 3 P p. 3. a. J. P.	
24 Jani p.	minna ja
25 Kristia	6, 33. e. l.
26 Jeremias	pol'o
27 Ladislans	... Wihma
28 Josua	...
29 Peter Pamel	... tulega
Olge Urmoli, sed, Luk. 6, 36.	
30 S 4 P p. 3. a. J. P.	

keige J sra eli
 ratwa tōdks ja
 kūtles, et se kun-
 ningist sesam-
 ma pārrast jo
 temma kō olle
 slaud. Et ta
 onnieti nūd
 wenna S lo-
 moni kätte sa-
 nud, sedda tun-
 nistas ta kōl su-
 ga, Jchowa tō
 ollemad, ugga
 fiddames rü-
 dis ta fidda
 wenna kēst en-
 nese pole kaw-

ronel selle Ru Pāwal tōuseb pālle 3. werendeli
 pārrast kōks 2. ning lāhhāb alla üls werendeli pā-
 rast kōks 9. Pāaw on pīt 13 ning üls pool Tuubi.
 S on 5. ning üls pool tundi.

1 Petri Bang.	C II, 48 p. l.	mabha temma
2 Anibal		pauemat lat.
3 Elefar	frje	
4 Iltet. htfest Waja piddai, Euf. 16.		Rui Patseba
5 Tominkus	felge	fest anustamis.
6 Egenius		fest mārko. sai et
7 Eoratus	ning	tunninga meel
8 Sielatus	5, 37. p. l.	lah'e ja heo ut
9 Romanus	tuulne,	li; siis ütles ta
10 Laurits p.		warfi: Mui on
Jerusalemme ärrarilnitsf. Euf. 19.		üts ainus vis-
11 Iro p. p. 3. a. J. P.		soke pallumia-
12 Herman	Wihma-	ne, mis ma so
13 Alara	ne	lä si pallun, är-
14 Eisebius	ja	ra laba mnd
15 Ruffi Mar.	10, 25. p. l.	ilma taga si.
16 Iul	nillo.	Runninas lo-
17 Desimias		stis: Pallu w
		emma, jesi ma
		ei t bha siid
		niter ilma tag-
		gaß sata, lui iäl

18 F II P. p. 3. a. J. P.		Waniserist ja Tölnerist, Euf. 18.
19 Beno	fange	
20 Sebald	tuul-	
21 Rut	sed	
22 Wilibert		
23 Sakeus	2, 4. p. l.	
24 Verili p.	ja	
Rurdift ja Reletumast, Mark. 7.		
25 I 12 P. p. 3. a. J. P.		
26 Budwif	wih-	
27 Ireneus	mased	
28 Rufustiin		
29 Joan. Huff.	Ilmat.	
30 Benjamin		
31 Rebekka	10, 30. e. l.	

Januub sedda
anda, mis sa
tabhad. Roh-
lasefi meles nē
ks Patseba:
Sago Abisag
Sunamist so
wenna Abonia
le naefeks an-
tud. Runnin-
gas näggi kül,
et ta emma
waggast mielest
sedda pallus,
agga summa su-
re tarkus e läb-
bi moists ta
korralt Abonia
ja temma felt.

14nel sette fu päwal tauseb räile 3. merendel
pärrast kello 4 ning lähhäb alla merendel pärrast
kello 7. pädw on pirk 14. ning üts pool, 5 agga
2. ning üts pool rindi.

Preestri ja Lemmikki, luv. 10.	
1 S. 13 P. p. 3. a. J. P.	
2 Eritius	segga
3 Eissa	ne,
4 Kein	
5 Moses	selge
6 Mängnus	ilm,
7 Kaima	19. e. l.
Kämmest Viddaltöbbisest, luv. 17.	
8 S. 14 P. p. 3. a. J. P.	
9 Abigail	enge
10 Cobald	tual
11 Wöör p.	
12 Cyrus	ja
13 Amatus	Wihma-
14 Kilendam.	2. 35. e. l.
Mammusa, Mat. 6, 24.	
15 S. 15 P. p. 3. a. J. P.	
16 Niledemus	fed
17 Einsemia	Ilmat.

simeste retust
ja tiggedut är-
ra, ja sepärrast
wastas ja ütles
ta emma em-
male: Ägga
mit spärast
pallud ja Abi-
sagi Sunamist
Abdonale: Et
sa woi ärramot-
sta, kui ma em-
ma isä lignaest
temmale aa-
nan, et temma-
le siis minna
lähbi õigust kät-
te tulnud, sed-
da risti ka nou-
da. Sepärrast,
kui sa näd sed-
da näst pallud,
siis pallu näd

18 Titus	20. No	ta temm te se
19 Berner	ja	funningrit, sest
20 Bausta	kälmad	ta on mo w. nd,
21 Matt. p.	död.	les wannem
Majni: Linna surust, luv. 7.		mind. Ära
22 S. 16 P. p. 3. a. J. P. 6, 26. e. l.		mötle ka mitte/
23 Morits		et Abdonia ässi
24 Osea	uddo-	sin noudu on.
25 Kleomas	ne	Lemna endi:
26 Harald	näff	sed sõbrad Jo-
27 Adolm	ning	ab ja Abjatar
28 Bentfel		käwad temma-
Wee: Többisest, luv. 14.		ga äht teed, ja
29 S. 17 P. Mithli p. [7, 14. p.]		on kül temma
30 Hieronimus	Wihma.	saatjad selle pe-
		le ölnud Se-
		pärrast pallu

12 nel selle lu päwal toise päle kello 6. ning
lähb alla kello 6. pääl on pul 12. ning ü la
12. tundi.

DECEMBER. Wina-ehl Roja-Rin.

1 Wolrad	Willo	nünd la neile et
2 Fairus		nenimad Aldo-
3 Warts	ja	nia läbbi ifree-
4 Wides		li rabiwa ille
5 Amalia	nüß.	faatid wallitsee-
Euremast Adasust, Matt. 22.		da. Ja siis hal-
6 S 18 P. 3. a. 3. P.	S II, 18. e. l.	las kinningsa-
7 Zionifus	tumme	Salomon wane-
8 Tomasia	ja	duda, Jehowa
9 Burkart	...	jures ja ütles:
10 Josaroot	wihma,	Nenda te hlo-
11 Angelus		mulle Jummal,
12 Eerb	fange	ja nenda peale-
Mwatub inimesselt, Matt. 9, 1.		gi, Aldonia on
13 S 19 P. 3. a. 3. P.	D 8, 9. p. l.	toestefedda san-
14 Kalikstus		na wasto omma
15 Heddo	tule-	binge sulle rā-
16 Kallus		finnd. Uns
17 Wlorentia	ga	māssaminne on
		fündimisse peä-
		le, sedda peab
		lāmmatabama,

Ed Runt on 31 Päwa

18 Eufos	fange	enneqo ta ette-
19 Eufius	runt,	tul b, ja woi-
Pulma Dtd. st, Matt. 22, 1.		must wotfab.
20 S 20 P. 3. a. 3. P.		Ja nünd ni tee-
21 Wendolin	S 10, 33. p. l.	sie kui Jehowa
22 Ursel	Rahhe	ellab, les mind
23 Gererin		on linnuonud
24 Salome	ning	ja mo isia La-
25 Kristian		weti anjāne pe-
26 Amandus	Lumme	äle ponrut, ja
Kunniuga mehhe Wofast, Joan 4.		les mulle äbbe
27 S 21 P. 3. a. 3. P.		kola telaud,
28 Eulio	tuist	nenda lurtarā-
29 Eng lbr.	S 3, 2. e. l.	finnd, Ald uiat
30 Aul m	ja	peab ilma ar-
31 Wolregang	falin.	mosta tāmme sur-
		mi pondama.
		Ja le dāmaid
		lāffitas fuu

16 nel felle la pämal touseb päile pole tundi
 pärrasi kello 7. ning lähhāb alla pole tundi pärrast
 kello 5. päaw on pttl 9. v. 15. kundi

1	Pühkade p.	Rälmad	ningas Salo-
2	Hingen.	ja	mon Tojada
Kawralast sullast, Matt. 13.			poia Penaja
3	S 22 P. p. 3. a. J. P.		temma jure ja
4	Kotlib	11, 4. p. 1	lastis tedda ar-
5	Oit	resser	ratappa. Nen-
6	Räspen	dat	da sai Udona
7	Paltser	ilmat,	uud tunda,
8	Klaudius	uddu-	fui ta essiti nur-
9	Writs	ne	jatumma him-
Kobto rahhast, Matt. 22, 15.			moga, risti fäts-
10	S 23 P. p. 3. a. J. P. Mart. 8		te sada, otsego
11	Mart. Wist.	tuul	lapse wacwas
12	Arfadus	D 4 33. p. 1.	ja waawamis-
13	Pedrit	Eumme	sega kaima peäl
14	Leopold		ulli, et ta wals-
15	Aransius		lust ja pettust
16	Alwäus	saddo-	ilmale rdi Ca-
Jairusse Lättrest, Matt. 9.			lomonile tae-
17	S 24 P. p. 3. a. J. P.		was ta anfo, ja
			teggi sedda om-
			ma libbeda ke-
			lega äre's, ag-
			ga laugis isj

18	Esa		enna Paetwan-
19	Esro	faunis	duste, mis to
20	Amos	1, 33. p. 1.	oli teinud.
21	Mar. Ohw.	fälm	Temma wae-
22	Sesilia		waminne tullt
23	Element	ja	ta emese räs-
Wimfist tohtust, Matt. 25.			ba iddetoggast,
24	S 25 P. p. 3. a. J. P.		est Jummal
25	Kaddrina p.	wägga	hullab neid ar-
26	Konrad		ra, kes waket
27	Isai	10, 50. e. l.	rälmad, ja se
28	Rünter		on hirmus ta
29	Erwert		melest, kestaw-
30	Andrese p.	fange	wal on. Se-
		tuul.	sanima järg /
			mis Udona l
			ulli, sai ta tem-

9mal selle fu päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 8. ning lähhab alla pole tundi pä-
rast kello 3. päaw on pilt 7. ü agga 17. tundi.

DECEMBER Nõuko = Rm.

1	1. Kr. E. P.	Kristusie siia spemissest, Matt. 21.	ma seltsimest
2	Kandidus	selged	le. Eest lüne-
3	Verbo	ja	ningas lutsuss
4	Agaton	ja	preestri Abja-
5	Sabina	1. 30. e. l.	tari enne se jure
6	Mikolas	ful-	ja üles temma-
7	Natalia	mod	le: Minne A-
8	2. Kr. E. P.	Tähed eane wiirist päwa, 1. 21.	katoti umma
9	3. Kr. E. P.	Päwa =	paas jure, seft
10	4. Kr. E. P.	de	ja oled Aldo-
11	Elis	järe-	niaga ühes
12	Lusia	le	nous olnud ja
13	Nikolaus	on	sepp rasti üls
14	Joanna	lumme	m es, les sur-
15	5. Kr. E. P.	saad	ma wärt on,
16	Pidia	lota.	agg, ma ei tah-
17	Abna		har sind tanna-
			pä mitte firmas
			da, seft sa oled
			mo issa E we-
			ti ees. Jhewa
			Jssanda laka
			kaunud ja et sa
			ollid kaunat

Sal Ruul on 31 Päwa.

18	Kristow	ud une	nud leidis par
19	Pott	ja	las fus mo is-
20	Abraam	2. 33. e. l.	sa on kaunata-
21	Toma P.	nust.	nud. Sedda
22	3. 4. Kr. E. P.	lumme	wist aias Ca-
23	Wiktorja	sabdo	lomon Abjata-
24	Udo. Ewa	ja	ri omast am-
25	Noulo P.	fange	metist ärra, et
26	Seime P.	7. 33. p. l.	ta ei piddand
27	Kolm P.	fulm	ennam Jhewa
28	Süta E. P.	tieb	preester skema.
29	5. P. P. Kr. E.	felle	ja nenda teggi
30	Carer	aasta peäle	Summal ni
31	Silwester	ots.	hasti omma to-
			stust kui sa om-
			ma ohwerda-
			mit temma
			pärast töks.

icnel selle fu päwal tonseb päite merendeel
pärast kello 9 ja lähkäs alla 3. merendel pärast
kello 2. päaw on pite 5. ja üls pool tundi, 6 agga
18. ja üls pool tundi.

On ma tootust, et ta keel head, mis
inimenne teev, taasumatta ei jätta;
sest biatar p' äsis surma eest ärra, et
ta truuhe Taweti pole olli hoidnud.
Agga Jummalahäwerdanie'e sanna
sai ta rōeks, mis ta Silus olli rākinud
kõnemonia Eli sugau parrast, et ta
sedda altari jurest ja preestri ammetist
pidi ärrasaatma.

Kui nōād se jut sest, mis Adonia ja
Abiatarile üündid, Joabi ette tuli;
suis tunnistas temma süüd ta wasto,
et ta meel ehk kü mitte Absalomi, sest
Adonia peäle oli kāinud. Sepärrast
hakkas ta kartma ja põgenes Jehowa
telgi jure ja hakkas altari jarmest siin-
ni, et ta se da wisi rōeks andmist pidi
sama. Agga otse ses nima läbbi monis
ta issinnoist surma ja hukkatuse ülis-
seks. Sepärrast kui kuningas Salo-
monile

monile teada anti, et Joab Jehowa
telgi jure olli põgenend ja altari jures
pidi ollema, mis ei arwand ta mitte en-
nam tarmis ollewad, temma si järele
kohto läbbi kulata. waid lāksitas Joa-
da poja Penaja kōhhe temma peäle ja
kāsitis tedda surmada. Penaja kartis,
et ta inimesse werre läbbi Jehowa tel-
gi p'ddi ärrahāwõtama, sepärrast üt-
les ta Joabi wasto: kuningas kāsib,
et sa siit waha tuled. Agga Joab lo-
tis se pūhha paika läbbi surma eest ho-
tud sawad ja wastas: Eima tulle paigast,
sest sei Tabhan ma ärra surra, kui tap-
misse kās so kā on. Penaja lāks kun-
ninga jure taggast ja kulutas temmale
kif; mis Joab olli rākinud ja wasta-
nud. Kuningas armas omma suurt
tarust mōda ärra et Jehowa telk di-
gustetō läbbi ei woi teotud sada, jāt et
seue sees mīddagi teggema, on ni palo,
tui

kui temma nāhhes sedda teggema. **Sa-**
pārrast ütles ta Benajale: Te nenda
kui ta rākind, haffa ta peäle ja matta
terda mahha, et sa mo peält ja mo issa
suggu peält ārrasādād setda ilma sūta
werd, mis Joab on ārrawallanud. Siis
wottas Jehowa temma werd jalle tag-
gasi sata temma pea peäle, et ta haf-
fand kahhe mehhe peäle kes digemad ja
parremad terda, ja on neid modgaga
ārratapnud (ja mo issa Dawet ei teād-
nud sest mitte) Meri poia Abneri Irae-
li wāe peāliffō ja Jeteri poia Alina'a Ju-
da wāe peāliffō. Ja nende werri sago
Joabi pea peäle iggaweste, agga Dawe-
tīle ja temma suggule ja ta perrele ja ta
auīārīele tulgo Jehowa kāest rahho igga-
weste. Selle kāsso peäle lāfs siis Joa-
da poeg Benaja ütles, ja haffas ta peā-
le, ja teggi temmale surma, ja tedda
macti mahha ta poia jure kõrbe. **Be-**
naja

maia wanni Funningas: t'mma assemele
ülle sda wāe ja preestri Sadoki panti Ab-
jatari assemele.

Sai nūūd Salomon sedda wist Joa-
bīga teinud, kuida ta issa Dawet tedda
surra kāsfnud; siis tulletas ta ka omma
mele, mis ta selsammal ajal ka Sime-
i pārrast oli ēpōetand. Sepārrest lāffī-
tas temma ja kussus Simeī ennese jure
ja ütles temmale: Ehhita ennesele kōd-
da Jerusalemma ja ella seāl, ārra min-
ne nitte seält wālja ei senna egga ten-
na. Ja se peab sūndina, kui sa wājas
kaid ja lāhhād ūlle Kidroni jõe, siis ol-
go sulle diete teāda, et sa ilma arm ta
pead surrema; sinno werri sago sinno
pea peäle. Simeī mōtles: Et uus māss
sa miane julle liund, kallab Funningas
selle pārrast ehk kardab, et minna ka
nenda selgīlinne ollen, ehk wahhest reis-
tega

tega ühte nousse heidan, jo ta sepärrast
mund käärib Jerusalemmas ellada, et ta
parreminne minno teed ja nou saaks täh-
hele panna. Ugga et mul nüüd ei ollu
olnud nisuggune pahha meel, ei pea ka
mo ello päwil sefuggune kurrei nou mo
siidamesse tousma; kus woin ma kül
julgeste kunninga silma ees siin ellada.
Sepärrast kostis ta kunningale ja ütles:
So sanna on hea; nenda kui mo issand
kunningas on rākinud, nenda tahhab so
sullane tehha. Ta hakkas ka warfi hone
ennesele ehhitama ja ellas mitto päwa
Jerusalemmas. Ugga kolme aasta pär-
rast sündis, et kaks sullast ta jurest ärra-
fargasid Kati kunninga. Maaka poia
Alisi jure, ja Simeile kullutati: Wata
so sullased on Katis. Neid püdis ta issi
seält ärranouda, ja ehk kül kunninga ke-
lo-ja ahwerdamisse sanna selle rõ wasto
oli; siiski mõtles temma holetummal wi-
sil:

sil: Kes sedda tühja asja, kui ma nattu
kest aega Jerusalemmast ärra ollen, täh-
hele panneb ja kunningale warfi kullutab.
Mul on õige tefond kääs, ei ma kiusa
kunningale tülli tehha, ei ta woi mulle
sedda nisugguseks sureks süüks tõsta, kül
ta sedda mulle andeks annab. Se peäle
läks ta julgeks, wottis kätte ja panni om-
ma eesli saddulasse ja läks Kati Alisi ju-
re ommad sullased otsima. Ta leidis
neid ka seält, ja tõi neid ka Katist ärra.
Ugga Salomonile anti warfi teada, et
Simeil oli Katilāinud ja taggasi tulnud.
Siis läkkitas kunningas ja kutsus tedda
ennese jure ja ütles ta wasto. Eks ma
olle Jehowa jures sind wandega kāsēnud
ja sind kowwaste maenitsenud ja üttel-
nud: Sel päwal, kui sa wālias kāid, ja
lāhhād senna ja tenna, siis olgo sulle õie-
te teada. et sa ilma armota pead sure-
ma? Eks sa issi se peäle mulle ütelnud:

X

Se

Se sanna on hea, mis ma kuulnud, ja elitsid
nenda issti mo kohhut õigeks, mis ma so
peäle moistsin? Mikspärrast polle sa siis
mitte Jehowa wanner piddanud, egga
sedda kasko, mis ma sind kasknud? Käl
Simeil nüüd märko sai, et surm tõeste ta
palgaks piddi sama, ja et ta omma en-
nese lia julgusse ja holetusse läbbi se õn-
netusse sisse sattund. Agga et ta weel
parreminne omma surma süüd ja Jum-
mala nuhtlust, mis keige ta kurja pärrast
ta peäle olli tulnud, piddi õppima tund-
ma; siis ütles kuningas weel ta wasto:
Sa tead-keik sedda kurja, mis so südda-
mes ka Jummalale teada on, mis samo
issa Dawetile teinud. Temma on sedda
fulle kül andeks annud, agga Jehowa
ramatust ja melest polle se weel mitte är-
rakustutud ja ärraleppitud, sepärrast on
ta nüüd so kurjust jälle taggasi saatnud
so pea peäle, agga kuningas Salomon
on

on õnnistud ja Daweti aujarg peab Je-
howa ees kindel ollema iggaweste. Ja
kuningas andis Jojar a poja Wenajale
kasko, ja ta läks wälja ja hakkas ta peäle
et ta surri.

Sallajad Salomoni takkafiusajad ja
muud kurjateggiad olid nüüd hästi allan-
dud ja hopis ärakautud, sepärrast läks
se kuningriik nüüd iggapäaw kindlaks
ta kâes. Ta noudis sedda ka wäljastpid-
diste waenlaste eest rahho sees hoida, ja
sai selle pärrast Egiptusse kuninga Ba-
raaga langusseks ja wottis temma tütre
naeseks ja wiis tedda Daweti lifina, kun-
ni ta omma ja Jehowa kodda piddi wal-
mis ehitama. Keige ennamiste noudis
ta Jummalat sõbrust, et ta ni hästi issti
teadis, kui ka omma issa läbbi õppetud
olli, et, kes tedda auustab, tedda auus-
tab temma jälle, ja kes Jummalat sanna
ja

seädmiste järrele ellab, tedda hoiaab ja õn-
nistab temma keigesugguse heaga. Sed-
da wäljastpiddist Jummal tenistust pid-
das temma ausaste Jummal seädmis-
se järrele. Temma ja keik rahwas ohwer-
dasid kûl weel kõrge paigade peäl, mis
Jummal olli keelnud; agga sel aial ei ol-
nud weel mitte Jehowa nimmel kooda
ehhitud, ja sepärrast olli lubba ohwrida
kõrge paigade peäl, kunni Jehowa kooda
walmis sai. Ei ta wallitsend ka mitte
omma ennese mele järrele ühhe paika, mis
ta issi tahtis, waid ta läks Ribeoni, kus
Jummal telf ja se wast-altar ja muud
pühhad Jummal tenistusse riistad ollid,
ja kus iggapääw ohwerdati. Salomon
rakis ka-keige Israellile, keige peälifkutte-
le ülle igga tuhhande ja ülle igga saa, ja
kõhtomoistiattele; ja keige würstidele ülle
keige Israeli, ja peawannemille, ja maenit-
ses neid, et nemmad Ribeoni piddid tulle-

ma

ma ja ohwrimisse läbbi Jehowa tenima.
Ta issi kâis nende eel ja andis neile tähte,
et nemmad temma jälgede sisse piddid as-
tuma. Temma ei wõtnud ka mitte kas-
sinast kullo seäl tehha waid ohwerdas seäl
wast-altari peäl tuhhat põlletamisse oh-
writ. Keik se olli wägga hea ja ta näitis
ennast se läbbi ausaks karjatses, kes om-
ma riki rahwast truiste hoidis ja Jum-
mala pole juhhatas. Agga keigest sest
wäljastpiddisest tõöst polleks temmale kas-
so ühtegi olnud, kui ta sedda ommaks
auuks ja kitusseks ja ei mitte armastus-
sest Jummal wasto olleks teinud. Ag-
ga se olli se keige üllem assi temma jures,
et Jummal waim issi temmast tunnis-
tab ja kidaab: Salomon armastas Je-
howa, et ta kâis omma Issa Daweti
seädmiste sees. Armastussest Jehowa
wasto pallus ta tedda waimus ja tões.
Armastussest Jehowa wasto andis ta

omma ihho ja hinge omma warra ja keif,
mis temmal olli ellawaks pühaks ja Jum-
mala melepärralisest ohwriks, ja olli
ta moistlik Jummal tenistus. Et ta
nüüd Jehowa ilma karmaluseta ja kei-
gist süddamest armastas; siis armastas
Jummal tedda jälle, ja olli keigis asjus
temmaga, ja teggi tedda wägga sureks.
Peälegi selsammal ösel, kui ta Ribeonis
ohwerdas, andis Jummal omma armas-
tust wägga selgeste temmale tunda.

Sest Jummal näitis ennast Salomo-
nile öse unnes ja ütles: Wallu, mis ma
sulle pean andma. Ja Salomon ütles:
Sa olled mo issa Dawetile suurt heateg-
gemist teinud, nenda kui ta käinud so
ees töes ja oigusses ja õiglasest südda-
mest sinnoga, ja sinna olled temmale pid-
danud seddasinnast suurt heateggemist ja
temmale ühhe poia annud, kes ta aujär-
je

je peäl istub, nenda kui tännapäaw on.
Ja nüüd Jehowa mo Jummal, sa olled
omma sullase kunningaks tõstnud mo is-
sa Daweti assemel, ehk kül wend wan-
nem mind weel ellus olli, ja sedda wisi on
jo issa au, warra ja keif sinno heategge-
missed, mis sa temmale teinud, minno
pärralt sanud. Mis mulle siis weel ennam
so kääst tulles palluda? Waat! minna
ollen üks pissikenne pois (nenda nimme-
tati neid sel aial, kes kahhe ja kolmeküm-
ne aastased ollid, sest mehhe igga arwa-
ti nelli ehk wiekümne aasta peäle) ja ei
moista wäljaminna ja sissetulla. Ja so
sullane on so rahwa seas, mis sa olled
ärarwallitsenud, ja sepärrast sinno nou-
ja tahtmisse järrele peab juhhatud sama.
Se on ka ni suur rahwas et sedda ei wot
ülles arwata egga ülles luggeda paljusse
pärrast. Wõtta nüüd omma sullasele
anda üks südda, mis ei te omma ennese

nou ja tarkust möda, waid sanna kuleb,
kuida sa mind õppetad, ja siis ka, kui
tulleb kohhut moista, mollematte waid-
lejatte sanna kuleb, ja se peäle sinno wal-
gusse sees woiks ärramoista, mis hea,
mis kurri on, ja kedda sülisfeis, kedda
sütumaks peaks moistetama; sest kes mui-
do woib sellesinnatse so suure rahwale õiget
kohhut moista. Se Salomoni palwe
olli wägga hea Jssanda melest, sepär-
rast ülles ta temma wasto: Et sa olled
sesinnatse asja pallunud, ja ep olle enne-
sele pallunud ei pitka igga, egga ennesele
pallunud rikkust, egga pallunud omma
waenlaste hinge: waid olled ennesele pal-
lunud, et sa moistaksid õigust järrele ku-
lada: Wata, siis ollen ma so sanna jär-
rele, temud, wata ma ollen sulle annud
ühhe targa ja moistlikko süddame et enne
sind ei olle so sarnast olnud, ja pärrast
sind ei pea so sarnane tulles. Ja sed-
dagi,

dagi, mis sa mitte ei pallund, ollen ma
sulle annud, ni hästi rikkust kui au, et
ükski kunningatte seast ei pea so sarnane
ollesma keige so ello aia. Ja kui sa wõt-
tad kâia minno tede peäl, et sa pead
mo seadmissed ja mo kâasud, nenda kui
so issa Lawet on kâinud, siis tahhan
ma so ello päwad ka pakkendada. Siin
näitis Jummal selgeste ülles, mis meie
Jssand Jesus ka nüüd ue seadusse aial
tootand: Noudke Jummalala riki ja tem-
ma õigust essit, siis keif, mis siin ilmas
ihho polest ial tarwis lähkâb, peab kui
kâuba peäle teile antama. Jummalala
ande on peälegi ikka rohkem, kui se too-
tusse sanna. Kui Salomon nüüd ülles-
ärkas, wata, siis tundis ka kül, et se
unnenäggo olnud, siiski olli temma me-
lest se assi ni selge, ja ta südda ni julge
se peäle, et keif nenda pididi sündima,
kuida Jummal olli râstinud, et ta rõõm-
faste

saſte Jeruſalemma taggaſi tulli ja ſeäl
ſeäduſſe laeka ees ſeiſis ja ohwerdas põl-
letamiſſe ohwrid, ja walmiſtas tanno-
ohwrid. Meid ei wõtnud ta mitte Ri-
beonis Jummalale tehha, ſeſt et ſe ſeä-
duſſe laekas, miſ Jeſandat Jeſuſt tãh-
hendas, Jeruſalemmas olli, ſiis hoidis
ta neid, kunni ta ſelle ette tulli, et ta ſe-
ga piddi omma uſko üllesnãitma, et keiſ
ſe arm, miſ Jummal temmale nãitnud,
ei mitte omma headuſſe waid Jeſuſſe tul-
lewa äraaleppitamisſe ja teniſtuſſe pãr-
raſt temmale olli juhtund. Se peäle teg-
gi ta jodud keige omma ſullastele ei mitte
lõhha ja kurja himmo rõmuſtamisſeks,
waid et nemmiad omma kunningaga Je-
ſanda ſees piddid rõõmſad ollema.

Et Jehowa, miſ ta Salomonile too-
tand, forralt kãtte ſaatnud, ſeſt ſai tem-
ma rahwas pea ſelged mårkõid tunda ja
nãh-

nãhha. Eſſimenne olli kõhto-moiſſimis-
ſe tarkuſ. Seſt ürrikeſt aega pãrraſt
ſedda kui ta Ribeoniſt ſai taggaſi tulnud,
tullid kaks horanaeſt kunninga jure ja ſei-
ſid temma ees. Meed kaks ei olnud ſu-
reſt waid keige alwema rahwa ſouſt ſe-
pãrraſt olleks kunningas neid kũl woind
allama kõhto ette aiada, agga et ta ſan-
nakulelikko ſüddant olli pallunud, ſiis ei
tõddind ta mitte keige alwema innimesſe
kaebduſt kunda. Se rio-aſſi nende wah-
hel olli ka nenda umbne, et ei ükſki inni-
menne omma tarkuſſe lãbbi ei woind ſel-
letada, kellel õigus piddi ollema, kellel
ollematta. Seſt ſe üks naene ütles: Oh
mo iſſand, minna ja ſeſinnane naene el-
laſime ühheſ koiſas, ja minna ſain ſeäl
koiſas lapſe temma jures. Ja ſe ſündis
kolmandamal pãwal pãrraſt, kui ma
lapſe ſain, et ka ſeſinnane naene lapſe ſai,
ja meie ollime ühheſ, ei olnud woõraſt
meie

meie jures seäl koiäs kui agga meie mol-
lemad ollime seäl koiäs. Ja sellesinnatse
naese poeg surri õse ärra, et ta tedda ol-
li ärramagganud. Ja ta toufis kess ööd
ülles ja wõttis mo poia mo kõrwast ärra,
kui so ümmardaja maggas ja panni
tedda omma sülle, ja omma surnud poia
panni ta minno sülle. Kui ma homiko
üllestoufin omma poia immetama, wa-
ta, siis olli ta surnud, ja ma tunnista-
sin homiko tedda, ja wata se ep olnud
mitte mo poeg, mis ma ilmale tonud.
Ja teine naene ütles: Ei mitte, minno
poeg ellab, ja sinno poeg on surnud; ag-
ga teine ütles: Ei mitte nenda, so poeg
on surnud, ja mo poeg ellab; Ja nenda
rääkisid ja waidlesid nemmad tüf aega kün-
ninga ette. Mis kōhnut pididi nüüd
moistetama? Sure kannatussega olli
kuningas neid kuulnud agga ta ei saand
kummastki tõssist märki, kelle pool õigus
ja

ja tõdde pididi ollema. Tunnistus me-
hi ei olnud, sest nemmad ollid ükspäinis
ühhes koiäs ellanud. Õsel olli keik sün-
dinud, peälegi kui teine magganud, kuida
ta siis teadis, mis teine õsel teggi. Las-
test ei woind ka märki sada, sest need ol-
lid mollemad pea ühheiggased ja ükski ei
olnud neid enne näinud, kui agga need
kaks rüdlejad naesed. Sepärrast armas
kuningas ommas meles ärra, ei ükski
muldo, kui nende naeste omma südda
wõlb siin tōt ülestunnistada, ja siis üt-
les ta neile: Teine ütleb: sesinnane on
mo poeg, ja so poeg on surnud; ja teine
ütleb: Ei mitte nenda, so poeg on sur-
nud, ja mo poeg on ellus. Toge mulle
üks mõde, ja se todi kunninga ette. Siis
ütles ta: Raiuge poleks se laps, mis el-
lus, ja andge teine pool ühhele ja teine
pool teisele. Ei olnud kunninga meel mit-
te, sedda sūtuma last ärratappa, waid et
ta

ta nüüd neist naigestest piddi märks sama,
kes temma tõsine emma piddi ollema.
Ja se sai ka warsti kätte. Sesi se naene,
kelle poeg ellus olli, rakis kunninga was-
to (sest ta südda põlles ta sees omma
poia pärrest) ja ütles: Oh mo issand,
andge temmale se laps, mis ellus, ja
ärge surmage tedda paigast ärra, agga
teine ütles: Se ei pea mulle egga sulle
sama, raiuge sedda poleks. Nüüd sai
kunningas wiisist tähte kätte, kes temma
õige emma piddi ollema. Ja moistis
kohut ja ütles: Andge teisele se laps,
mis ellus, ja ärge surmage tedda paigast
mitte ärra: sesamma on ta emma. Ja
keif Israeli rahwas kuulsid sedda kohut,
mis kunningas olli moistnud ja kartsid
kunninga eest, sest nemmad näggid,
et Jummalatarkus ta sees olli
õigust tehha.

† † †